MIJN WEDERWOORD

DOOR

Mordy. S. L. Maduro,
Voorzitter van den Kol. Raad,

Curaçao
HANDELSDRUKKERIJ
1906.

MIJN WEDERWOORD

Elk protest, om het even of het een *kort woord* van 14 bladzijden druks, of een lijvig boekdeel zij, dient om bij het denkend publiek en bij hen, die daarover te oordeelen hebben, eenigen indruk te weeg te kunnen brengen. de feiten voortestellen, zoo als die werkelijk plaats hadden gevonden.

Afwijkingen van dezen regel ontnemen aan zoodanig stuk elke waarde.

En de brochure tot titel voerende:

"Kort woord van protest tegen de voorstelling "van officieele zijde gegeven van ons aftreden als "leden van den Kolonialen Raad",

door tien van de elf afgetreden leden, dezer dagen in het licht gegeven, wemelt in die mate van dergelijke afwijkingen, dat ik mij, als Voorzitter van den Kolonialen Raad, in de noodzakelijkheid vind op de onnauwkeurige voorstellingen van feiten, welke in dat protest voorkomen, te wijzen.

Ik ga dan ook niet dan noode over tot de bespreking van die onnauwkeurigheden; het is voorzeker geen aangename taak voor hem, die met de protesteerenden jaren lang samengewerkt had in het Wetgevend lichaam der Kolonie, aan te toonen dat zij, om den door hen genomen stap te verdedigen, er niet tegen opgezien hebben de toedracht der zaak anders voor te stellen dan die zich werkelijk had toegedragen.

De aanvankelijke oorsprong van de ontevredenheid der Raadsleden was de uitdrukking, door den Minister van Koloniën Idenburg, bij de behandeling der Surinaamsche begrooting van 1904 gebezigd, dat het namelijk wenschelijk werd geacht het eergevoel der Wetgevende lichamen in de West-Indische Koloniën te prik-

kelen. Daarna kwam de toelichting door den tegenwoordigen Minister van Koloniën gegeven op art. 52 der Koloniale begrooting voor 1906, die door den Raad krenkend werd geacht.

Hierop had ik gewezen in mijne rede, in de zitting van den Kolonialen Raad op den 18 November 1905 gehouden, in welke ik tevens gewaagde van "eenige uitdrukkingen", die in de stukken van het Koloniaal bestuur, in antwoord op de verslagen van de Commissie van Rapporteurs over de ontwerpen, betrekking hebbende op de inkomsten-belasting, voorkwamen, welke uitdrukkingen "gevoeglijk achterwege konden worden gelaten."

Van deze rede wordt in de Brochure een zinsnede aangehaald, en daaruit de conclusie getrokken dat, wijl in de door de dertien Raadsleden gehouden bijeenkomst, waarin door elf hunner tot de aftreding werd besloten, de twee voorzitters — de Voorzitter en de Onder-Voorzitter worden hiermede bedoeld — verklaard hadden een andere en doelmatiger wijze van protesteeren —van optreden zou de juiste term ten deze geweest zijn— dan aftreding te verkiezen, zij van hunne ontevredenheid ook zouden doen blijken.

De aftreding der elf leden maakt echter een doelmatiger optreden, door den Raad in zijn geheel, als door den Voorzitter en den Onder-Voorzitter wenschelijk werd geacht, te eenenmale onmogelijk.

Zoo de tien protesteerenden, nu zij de bijeenkomst van de dertien Raadsleden ter sprake brachten, de werkelijke toedracht der zaak wilden blootleggen, dan dienden zij te melden dat die andere en doelmatiger wijze van optreden, door den Voorzitter en den Onder-Voorzitter wel voorgesteld werd, maar dat zij zich daarmede niet hebben willen vereenigen en tot het ontslagnemen wilden overgaan.

De oorspronkelijke grief van den Raad was de uitdrukkingen van de beide Ministers van Koloniën; doch men heeft daarop een sluier laten vallen, om enkel en alleen de onmogelijkheid van samenwerking met het tegenwoordig Bestuur als motief aantevoeren voor de aftreding.

Door den Voorzitter en den Onder-Voorzitter werd in die bijeenkomst van al de Raadsleden voorgesteld

dat de Raad in zijn geheel aan H. M. de Koningin zijne grieven eerbiedig zoude te kennen geven; dit was de andere en doelmatiger wijze van handelen, die door hen werd aanbevolen, maar de elf leden waren vastbesloten hun ontslag in te dienen, zoo als dan werkelijk door hen in die bijeenkomst te kennen werd gegeven. Al zijn er bijna drie maanden verloopen, sedert die bijeenkomst plaats had, is het niet aantenemen dat al hetgeen daarin gesproken en verhandeld werd, reeds vergeten zal zijn.

De Voorzitter had de aandacht zijner medeleden gevestigd op de bepaling van Art. 88 van het Strafwetboek voor de Kolonie, en al het er voor houdende dat gemeld artikel niet van toepassing in dít geval, zelfs zoo de geheele Raad te gelijk zijn ontslag nam, zou wezen, in ronde woorden te kennen gegeven dat hij niet kon noch wilde deelnemen aan eene handeling, waardoor de Kolonie op eens zonder een Wetgevend lichaam zou worden gelaten.

Het baatte echter niet. De bijeenkomst ging uiteen, blijvende de elf leden aan hun besluit vasthechten om gezamenlijk aftetreden.

Eerst daarna werd in dat besluit een wijziging gebracht, nadat door een hunner het denkbeeld was aangegeven om niet allen te gelijk aftetreden; waarschijnlijk werd ook het advies van bezadigde personen daarna ingewonnen. Toen werd de middenweg gekozen, namelijk, onmiddelijke aftreding van zes leden en te kennengeving door de vijf overige van het voornemen om zoodra andere leden, ter vervanging van de zes afgetredenen gekozen werden, eveneens hun ontslag te nemen.

Zoo zou de Raad een quorum behouden.

Het was in de zitting met dit quorum dat de Voorzitter de rede had gehouden, uit welke een zinsnede in het protest der tien leden is aangehaald.

Reeds meermalen werd hiervoren op de omstandigheid gewezen dat de *elf* afgetredenen, niet allen, doch *tien*, het adres aan H. M. de Koningin en het "Kort woord van protest" hebben onderteekend. Het publiek vraagt zich af, wat zal de reden wel zijn van de onthouding van dit eene lid, van wiens onthouding in de Brochure geen melding gemaakt wordt. En de mee-

ning is vrij algemeen dat van de tien onderteekenaars er eenigen zijn, die dat voorbeeld gaarne zouden hebben gevolgd, zoo zij daarvan niet weerhouden werden.

Het was in die zitting van den Raad, met nauwlijks het quorum van zeven leden, dat de verkiezing van Candidaten ter vervulling der zes ontstane vacatures plaats vond.

Twaalf personen werden gekozen om aan H. M. de Koningin voorgedragen te worden.

Het is over deze verkiezing dat de Minister van Koloniën de opmerking maakt dat de verzekering der vijf leden, die voorloopig zijn aangebleven om geene stremming in de werkzaamheden te veroorzaken, niet ernstig gemeend was.

Dit oordeel van den Minister is juist, en de inlichtingen aan Z. E. te dien opzichte verstrekt, mogen niet gewraakt worden.

De Candidaten door de meerderheid van den Raad — de vijf leden — gekozen, stonden algemeen bekend als mannen, die om hun ouderdom of andere redenen de benoeming niet konden of zouden aannemen.

De bewering dat onder de gegeven omstandigheden grooter gebrek dan gewoonlijk aan geschikte elementen bestaat, die genegen zijn de betrekking van Raadslid aantenemen, en dat daarom de keuze op den 18 November 1905 niet te laken is, mag niet zoo gaaf aangenomen worden. Bij vroegere gelegenheden gebeurde het zelden of nimmer dat al de voorgedragenen bedankten. Men bracht de stemmen uit op mannen, die algemeen geacht werden in staat te zijn de betrekking aantenemen.

En ditmaal hebben de meesten der gekozenen aan den Gouverneur, zoodra het hun bekend werd dat zij voorgedragen waren, te kennen gegeven dat zij de benoeming niet konden aannemen, en daarbij hun leedwezen betuigd dat zij door gewichtige redenen verhinderd werden den lande als Raadslid hunne diensten te bewijzen. Er kan dus niet in het minst sprake zijn van ongenegenheid om de betrekking, "onder de tegenwoordige omstandigheden", aantenemen, waar het vooraf algemeen bekend was dat van de gekozenen velen vroeger herhaaldelijk te kennen hadden gegeven bij de voordracht niet in aanmerking te kunnen of te willen

komen. Zoo er personen waren, die *onder de tegenwoordige omstandigheden* ongenegen moesten worden geacht de betrekking aantenemen, dan was dit juist het geval met velen onder de twaalf Candidaten, in de zitting van 18 November, door de meerderheid van het quorum van 7 leden gekozen.

Van een der aftredenden, de Heer J. Boer, werd de broeder gekozen.

Van een anderen, de Heer Morris Curiel, de schoonbroeder en een oom, —twee aan bod.

Van een derden, de Heer Heldewier Vignon, de schoonvader.

Van een vierden, de Heer de Haseth, een volle neef.

Waar zulke nauwe verwantschap tusschen de afgetredenen en de candidaten bestond, was het wel te voorzien dat de gekozenen de benoeming zich niet konden laten welgevallen, vooral omdat de ontslagname voortsproot uit een gevoel dat men zich miskend achtte. Bovendien wisten de vijf leden ten volle dat niet weinigen onder hen, op wie zij hunne stemmen uitbrachten, aan henzelven bij vorige gelegenheden te kennen hadden gegeven niet in staat of genegen te zijn de betrekking van Raadslid aantenemen.

Niemand, die de achtenswaardigheid der gekozen Candidaten in twijfel trekt, maar tevens niemand, die niet vooraf wist, dat, zoo niet allen, de meesten de betrekking niet konden of zouden aannemen.

Een groot aantal ingezetenen had zich op dien avond naar de Raadzaal begeven, en slechts de eerbied voor de plaats waar zij zich bevonden kon hen terughouden hunne verwondering kenbaar te maken, toen zij de namen hoorden voorlezen, welke uit de bus kwamen. De overtuiging dat de verkiezing niet ernstig gemeend was, liet zich blijken zoodra de zitting gesloten was. Men erkende wel dat het allen achtenswaardige mannen waren, op wie de stemmen der meerderheid zich hadden vereenigd, maar men was ontstemd over den uitslag; een ieder gevoelde dat de keuze -- om een zacht woord te gebruiken — geen gelukkige kon genoemd worden.

De bewering dat de ambten, waartoe onlangs twee der Candidaten, die wegens hun ouderdom de betrekking van Raadslid niet konden aannemen, door den Gou-

verneur geroepen zijn, niet minder vermoeiend zijn dan het lidmaatschap van den Kolonialen Raad, kan niet ernstig gemeend zijn.

Het eene ambt is dat van Voorzitter van den Schuttersraad van de *Kustend* verklaarde Schutterij. Zoo het ambt bezoldigd ware, zou het een ware sinecure zijn, omdat de taak des Voorzitters van dien Schuttersraad zoo licht is.

Het tweede ambt, waarop gedoeld wordt, is dat van lid der commissie van taxatie der grondeigendommen, een werk dat in minder dan twee maanden tijds gewoonlijk afloopt. (Tusschen haakjes; deze Candidaat vroeger Raadslid, had ongeveer 16 jaar geleden voor de betrekking bedankt; dit is van algemeene bekendheid).

Die beide ambten als niet minder vermoeiend te kenschetsen dan het lidmaatschap van den Kolonialen Raad, omtrent hetwelk in het "Kort woord van protest" de uitdrukking te lezen staat "Halve nachten zijn dan ook opgeofferd aan de zittingen der afdeelingen" enz, is werkelijk niet anders dan kortswijl.

Hadden de afgetreden leden, althans de tien uit de elf, die de Brochure onderteekend hebben, zich bepaald tot de verklaring dat de indruk, die bij den Minister bevestigd was, "dat de aanleiding tot de geheele zaak is gelegen in die belasting (de inkomstenbelasting), tot welker totstandkoming de Raad niet wilde medewerken" een geheel en al verkeerde was;

hadden zij geprotesteerd tegen deze meening van den Minister dat de aanleidende oorzaak tot hunne ontslagneming gezocht moest worden in den onwil om die belasting tot stand te brengen;

hadden zij de inlichtingen "ook van andere zijde" den Minister verstrekt, niet als verzinsels bestempeld, de ondergeteekende zou zich niet in de noodzakelijkheid geplaatst hebben gezien tegen hunne beweringen op te komen.

De inlichtingen over het gebeurde, over de *ware* toedracht der zaak, konden door geen anderen persoon dan door den ondergeteekende, als Voorzitter van den Raad, aan den Gouverneur zijn gegeven.

Het citaat uit de Memorie van antwoord der regeering op het Voorloopig Verslag der Commissie van

Rapporteurs uit de Eerste Kamer over de ontwerpwet tot definitieve vaststelling der Curaçaosche begrooting van 1906, bevat volgens de Brochure, onnauwkeurigheden tegen welke de 10 afgetredenen meenen te moeten protesteeren.

Dit citaat laat zich in drie deelen splitsen:

Het eerste, de inlichtingen van den Gouverneur door den Minister ontvangen;

De Raad gevoelde zich in zekere mate reeds ontstemd door de uitdrukking van Minister Idenburg.

Dit zal niet ontkend kunnen worden; is dus geen onnauwkeurigheid.

De ontstemming is verhoogd door het meermalen aanbrengen van wyziging in door den Raad goedgekeurde begrootingen.

Dit hebben de afgetredenen als een der motieven hunner ontslagneming in hun adres aan H. M. de Koningin opgegeven.

Dus geen onnauwkeurigheid.

De toelichting door Minister Fock by art. 52 *der begrooting voor* 1906,

Is geenszins eene onnauwkeurigheid ; de uitdrukking van den Minister werd zeer kwalijk genomen, en twee der aftredenden hadden haar gekwalificeerd als zijnde eene "gratuite beleediging" aan den Raad. Ofschoon in het adres aan H. M. de Koningin daarop niet gewezen werd, staat het niettemin vast dat dit een der grieven van de aftredende leden geweest is.

Den gebezigden styl in de stukken betreffende de in de Kolonie in behandeling zynde inkomsten belasting.

Dit is voorzeker een der meest nauwkeurige inlichtingen, den Minister verstrekt, en toch wagen de protesteerenden het in hunne Brochure te doen voorkomen dat "in werkelijkheid geen aanstoot was gegeven door den *schryftrant* waarin de stukken (van den Gouverneur uitgaande) betreffende de inkomstenbelasting waren opgesteld".

Herhaaldelijk werd door de leden geklaagd over dien *schryftrant*, door den eenen als beleedigend, door den anderen als krenkend, door een derden als grievend gekwalificeerd, en op dien *schryftrant* had de ondergeteekende gedoeld, toen hij in de rede in de Raadzitting van den 18 November 1905 gewaagde van uitdrukkingen

die "gevoeglijk konden worden achterwege gelaten"

Pour le besoin de la cause, om te kunnen volhouden dat de inlichtingen den Minister verstrekt onnauwkeurig, ja verzonnen, waren, schroomt men niet te ontkennen dat die *schryftrant* motief van ontevredenheid geweest is. Het was de *schryftrant* niet, waarover men zich te beklagen had, maar wel de geringschatting in den reeds uit de Memorie van toelichting *ademenden geest* vervat. De *schryftrant*, waarover men zich zoo herhaaldelijk in het openbaar geklaagd had, wordt ter zijde gelegd en in zijne plaats gesteld de *ademende geest van geringschatting*, als of deze niet tot den *schryftrant* behoorde.

De woorden griefden niet, maar wel de daden, alsof het geschreven woord geen daad daarstelde. 't Is werkelijk onverstaanbaar hoe de schrijvers, om te kunnen blijven volhouden dat de inlichtingen, den Minister verstrekt, onnauwkeurig waren, zelfs niet terugdeinzen voor de ontkenning van hetgeen zij zoo dikwijls en zoo herhaaldelijk als een hunner voorname grieven hadden opgegeven. Nauwelijks was een der stukken van het bestuur in hunne handen, of zij beklaagden zich over de uitdrukkingen, welke daarin voorkwamen, toonden zich gekrenkt en beleedigd door die woorden, door dien *schrijftrant*, dien zij thans als van onbeduidend gewicht voorstellen. Hun, die niet op de hoogte der zaak zijn, kan zand in de oogen gestrooid worden; maar die grootspraak, die ontkenning van de werkelijkheid, die spitsvondige onderscheiding tusschen woorden en daden, toonen ten duidelijkste aan dat het niet mogelijk is de onnauwkeurigheid der inlichtigen, den Minister verstrekt, te bewijzen. Waar geen bewijzen kunnen aangevoerd worden, moeten zulke uitvluchten dienst doen.

't Is werkelijk treurig te merken dat om een ongegronde bewering gestand te doen, men tot zulke middelen de toevlucht nemen moet.

Dat eerste gedeelte van het citaat uit de Memorie van den Minister wordt besloten met de aanhaling van de woorden van het adres der 10 afgetreden Raadsleden aan H. M. de Koningin.

De Minister is zoo ver geweest dat hij bijna het geheele adres aangehaald heeft, hoewel Z. E. wel volstaan kon met de vermelding van een enkele der para-

graphen, waarin de grieven der adressanten werden blootgelegd; trouwens,

1° dat geen rekening werd gehouden met het oordeel van den Raad;

2° dat de meeste maatregelen door dezen goedgekeurd, toch aan de regeering werden voorgedragen om langs dien weg ingevoerd te worden;

3° dat tal van posten, door den Raad niet aangenomen, door het Bestuur aan den Minister tot wederopbrenging op de definitieve begrooting werden voorgedragen; en

4° dat geen rekening werd gehouden met de zienswijze van den Raad (hier *zienswijze* in plaats van *oordeel* als bij de eerste grief)

kunnen gevoeglijk tot één enkele grief worden herleid. 't Zijn enkel herhalingen van een denkbeeld met andere woorden. *On tourne une pensée, comme un habit, pour s'en servir plusieurs fois,* zegt Vauvenargues in zijne Réflexions et Maximes.

Het tweede gedeelte van het meergenoemd citaat is de *personeele* opvatting van den Minister. Dat diens indruk niet de juiste is, beamen ook wij ten volle.

Ik zeg "*personeele* opvatting van den Minister", omdat ik, als volkomen op de hoogte van de mededeelingen, door den Gouverneur over de ontslagneming aan den Minister gedaan, weet dat de Gouverneur die handeling geenszins had toegeschreven aan onwil om de inkomstenbelasting te behandelen. Trouwens, de Gouverneur kon zulks niet hebben gedaan, nadat in 1904 die belasting reeds was aangenomen in beginsel, en over de nieuwe ontwerpverordening rapporten door de Commissie van Rapporteurs uitgebracht waren.

Aan het slot van dit tweede gedeelte van dat citaat zegt de Minister dat het zeker opmerkelijk is, dat het besluit om aftetreden genomen werd op het oogenblik dat de Voorzitter van den Raad op het punt stond den griffier op te dragen het Convocatiebiljet gereed te maken tot het bijeenroepen van eene openbare vergadering, waarin de genoemde belasting zou worden behandeld.

Meer dan volkomen waar, zoo dit mogelijk is. Niet alleen stond de Voorzitter *op het punt* den griffier opte-

dragen de Vergadering bijeenteroepen; hij had die opdracht *reeds gedaan.*

En toch ontkennen de onderteekenaars der Brochure het vaststaand, onloochenbaar feit van de opdracht tot bijeenroeping der openbare Vergadering.

Het laat zich begrijpen dat niemand anders dan de Voorzitter van den Raad aan den Gouverneur van dit feit kon hebben kennis gegeven.

De ontkenning van dat feit, dat de protesteerenden als een onnauwkeurigheid of verzinsel willen doen voorkomen, is eene betichting. die de ondergeteekende zich niet kan laten aanleunen. Het is niet alleen waar dat de Voorzitter van den Raad den griffier had opgedragen de Convocatiebiljetten gereed te maken tot de bijeenroepiug van de openbare Vergadering, waarin de ontwerpen over de inkomstenbelasting zouden worden behandeld, maar het is ook niet minder waar dat verscheidene leden daarvan kennis droegen.

Waar men mij indirect van onwaarheid beschuldigt, mag ik niet nalaten aantetoonen dat de waarheid aan mijne zijde is, en dat zij, die de feiten anders vermelden, een verkeerde voorstelling der zaak geven.

Hoe kunnen de onderteekenaars van de Brochure wagen neerteschrijven en te onderteekenen de verklaring "Wij kunnen den Minister verzekeren dat die inlichtingen volkomen uit de lucht gegrepen zijn".

't Is werkelijk te veel gewaagd!

Zou het kunnen zijn, dat wijl de opdracht *reeds* gedaan *was,* men volhouden wil dat de Voorzitter *niet op het punt* stond die opdracht te doen?

Zouden de protesteerenden die verklaring met hunnen eed kunnen bevestigen?

Ik ben bereid den eed afteleggen dat de opdracht aan den griffier tot bijeenroeping der openbare Vergadering reeds door mij gedaan was.

Ik had den Gouverneur die inlichting verstrekt op denzelfden dag —3 November,—en had dan ook de zaak versch in het geheugen.

De afgetreden leden schrijven hunne Brochure bijna drie maanden daarna; de tijd is wel is waar niet lang, maar toch kan hun toegegeven worden dat zij zich niet recht herinneren hoe de zaak zich had toegedragen.

Het betoog dat het hier namelijk niet voorkomt "dat de Voorzitter een openbare Vergadering ter behandeling van een in de Afdeelingen besproken ontwerp-verordening uitschrijft, zonder dat eerst de Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen door de gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam voorbereid acht, en na zulks schriftelijk aan den Gouverneur medegedeeld te hebben, het betrekkelijk stuk gedrukt onder de leden laat ronddeelen" is slechts in zoo verre juist dat dit in zekere gevallen geschiedt.

In den regel wordt na de indiening van het Eindverslag aan den Gouverneur zonder eenig voorafgaand overleg, de openbare zitting bijeengeroepen.

In het onderhavig geval werd niettemin deze regel niet in toepassing gebracht, en wel omdat op het eindverslag der Commissie van Rapporteurs door den Gouverneur eene nota aan de Raadsleden toegezonden was geworden.

Daar het blijkt dat het geheugen der aftredende leden hun parten heeft gespeeld, meen ik, om de ongegrondheid te bewijzen van hunne verzekering aan den Minister dat de Voorzitter niet op het punt stond den Griffier op te dragen (*lees*, reeds opgedragen had) de openbare Vergadering bijeenteroepen, het volgende te kunnen melden; zoo zij dan die verzekering niet intrekken, dan zal hun gemis aan geheugen werkelijk droevig moeten heeten.

Kort nadat de nota van antwoord op het Eindverslag ontvangen was, ontmoette ik den Rapporteur, de Heer C. G. de Haseth Cz, aan de deur van het kantoor zijns vaders, welke deur uit de Keukenstraat in de Willemstad aan dat kantoor toegang geeft, en terwijl wij daar waren, kwam de andere Rapporteur, Mr. P. F. de Haseth Evertsz zich bij ons voegen.

Over de nota van antwoord sprekende, vroeg ik aan die beide Heeren, die de Commissie van Rapporteurs uitmaken, of zij het noodig achtten de nota in de afdeelingen in behandeling te brengen. En op hun antwoord dat dit niet noodig was, wijl het Eindverslag reeds was ingediend, en dat de ontwerpen wel in openbare beraadslaging konden worden gebracht, deelde ik hun mede dat ik dan de Vergadering zou bijeenroe-

pen. Een der Raadsleden had reeds het [illegible] of de amendementen op schrift, welke hij voornemens was op een der artikelen van de Ontwerpverordening voortestellen in de openbare Vergadering.

Zal dit alles den Leden in het korte tijdsbestek van minder dan drie maanden ontschoten zijn?

Kon de Minister dan niet melden dat de Voorzitter op het punt stond den Griffier op te dragen de openbare zitting bijeenteroepen, terwijl werkelijk die opdracht reeds geschied was?

Hoe is het dan mogelijk dat de onderteekenaars van het "Kort woord van protest" den Minister kunnen verzekeren dat die inlichting "volkomen uit de lucht gegrepen" is?

Waar men inlichtingen door mij verstrekt uit de lucht gegrepen durft te noemen, kan mij de logenstraffing van de bewering der protesteerenden niet kwalijk geduid worden.

Ik heb, niet anders dan de waarheid gezegd: ik had den Griffier opgedragen de openbare Vergadering bijeenteroepen, en dit na overleg met de Commissie van Rapporteurs, eene formaliteit, die in den regel na de indiening van het Eindverslag niet in acht wordt genomen, doch die ten deze, wijl op het Eindverslag een nota van antwoord van den Gouverneur ingekomen was, plaats heeft gevonden. Bovendien had ik aan den Onder-Voorzitter eene nota gezonden. ZEd vragende of hij eenig bezwaar had tegen het bijeenroepen der openbare Vergadering voor den 7 November. Dus, de opdracht aan den Griffier door mij gedaan tot bijeenroeping der openbare Vergadering is geschied na gemeen overleg met den Onder-Voorzitter en de Rapporteurs.

Zoo de beide Rapporteurs verzuimd hebben aan de andere negen leden, die met hen de elf uitmaakten, die het besluit tot aftreding voornemens waren te nemen, hiermede in kennis te stellen, is het aan hen te wijten.

Niettemin droegen al de leden kennis van het feit, dat ik op het punt stond de openbare zitting bijeenteroepen, (*lees* reeds den Griffier de opdracht gedaan had de Vergadering bijeenteroepen).

In de bijeenkomst van al de 13 leden van den Raad —ik ben volkomen gerechtigd daarover te spreken daar

de aftredenden in hunne Brochure van die bijeenkomst gewaagd hebben—in die bijeenkomst. had ik voorgesteld dat in de openbare Vergadering, tot welker bijeenroeping ik reeds order had gegeven aan den Griffier, de leden aan hunne ontevredenheid zouden lucht geven, hunne grieven kenbaar zouden maken ; en toen werd gevergd dat ik degene zou wezen die zulks doen zoude. Daartegen had ik bezwaar ; in de eerste plaats omdat de Voorzitter in den regel, als leider der Vergadering niet degene is, die zich met die taak te belasten had ; in de tweede plaats omdat ik niet tot die leden behoorde, die de bijeenroeping der bijeenkomst hadden voorgesteld, en het voornemen hadden aftetreden.

In die bijeenkomst van al de Raadsleden werd door mij te kennen gegeven dat ik reeds order had gegeven om de openbare Vergadering bijeenteroepen.

Waar Voorloopig en Eind-Verslag zijn ingediend, en antwoord op die stukken is ontvangen, en het niet noodig werd geoordeeld het laatste antwoord in de afdeelingen te behandelen, kon het niet anders, en allen wisten het, dat de Voorzitter *op het punt* moest staan de openbare Vergadering tot afhandeling der betrokken ontwerpverordeningen bij een te roepen.

Waarop zou verder gewacht kunnen worden ?

Het Eind-Verslag was ingediend; op dat eindverslag eene Nota van antwoord ontvangen, tot welker behandeling de Rapporteurs eene nadere zitting der afdeelingen niet noodig oordeelden.

Ik mocht dan niet anders te werk gaan, dan aan den Griffier de opdracht te doen de openbare Vergadering bijeenteroepen, na den Onder-Voorzitter van mijn voornemen daartoe in kennis te hebben gesteld.

Men zegge niet dat mijne ophelderingen om de bewering van de 10 afgetredenen te wederleggen, te omstandig zijn ; ik heb van het gebeurde alle bijzonderheden opgegeven om aan den Minister het onwederlegbaar bewijs te geven dat de inlichting ten deze aan hem verstrekt, volkomen waar was, en dus niet in het minst uit de lucht gegrepen. Alleen heeft de Minister zich vergist, toen hij sprak van *op het punt stond* ; Z. E. had dienen te zeggen dat de opdracht tot bijeenroeping *reeds* gedaan was door den Voorzitter.

Waren dan geen gepaster middelen aanwezig om hunne handeling te verdedigen, dan die welke de afgetredenen gekozen hebben?

Moesten zij de toevlucht nemen tot de ontkenning van een zoo vaststaand feit?

Ik heb gemeend dit tweede deel van het citaat uit de Memorie van antwoord van den Minister aan de Eerste Kamer, eenigszins breedvoerig te behandelen, omdat mijne waarheidsliefde door de bewering der afgetreden leden in twijfel werd getrokken.

Hoewel ik de quaestie breedvoerig heb besproken, heb ik mij met zorg onthouden eenige krasse uitdrukking, die wel te rechtvaardigen zou zijn geweest, bij mijne behandeling der quaestie te bezigen.

Ik meen alvorens de bespreking van dit tweede citaat te besluiten, te moeten opkomen tegen de bewering dat "het toch de gewoonte is om vooraf, zij het ook met enkele hunner (van de leden) in overleg te treden omtrent den te bepalen dag der Vergadering."

Dit geschiedt wel nu en dan, maar is geen gewoonte. De Voorzitter belegt de Vergadering; in dit geval werd door hem tot de belegging overgegaan na het onderhoud met de beide Rapporteurs, en na kennisgeving aan den Onder-Voorzitter.

Het derde deel van het citaat dat de verzekering der vijf leden, die voorloopig waren aangebleven om geene stremming in de werkzaamheden te veroorzaken, niet ernstig gemeend was, omdat op de voordrachten meerendeels personen geplaatst zijn, van wie algemeen bekend was dat zij geene benoeming zouden aannemen, heb ik reeds hiervoren behandeld, bij de bespreking van de bewering der afgetredenen dat er onder de gegeven omstandigheden gebrek aan geschikte elementen bestaat, die genegen zijn de betrekking van Raadslid aantenemen.

Het is daarom niet noodig dit citaat opnieuw te bespreken.

Het voordragen van personen, in nauwe familiebetrekking staande tot hen, die omdat zij zich gekrenkt en gegriefd gevoelden, het ambt hadden neergelegd, en van ingezetenen, die herhaaldelijk te kennen hadden

gegeven niet in aanmerking te willen komen bij de voordrachten van Candidaten voor het lidmaatschap van den Raad, toont ten volle aan dat hier niet met den behoorlijken en passenden ernst is te werk gegaan.

Het zou mij te ver voeren, zoo ik al de onnauwkeurigheden in de Brochure voorkomende, moest aantoonen, want zij zijn ontelbaar.

De inleiding reeds is een onnauwkeurige voorstelling; het moge waar zijn dat het ter neerstellen van de eerste zinsneden van een geschrift, dikwijls de grootste moeilijkheid oplevert; den ongunstigen toestand, waarin de Kolonie thans verkeert toe te schrijven, al zij het ten deele, aan de "onverschilligheid, welke in vroegere jaren ten haren opzichte in het moederland heerschte", is op het zachtst genomen te ver gezocht; de oorzaken van den ongunstigen toestand zijn overbekend; en in dit geschrift is het niet noodig die op te geven, als zijnde dit geenszins in verband met de quaestie onder behandeling.

Opgekomen wordt in de Brochure tegen de mededeeling van den Minister dat de Voorzitter en Onder-Voorzitter, die aangebleven zijn, de *handelwyze* der elf leden, die nu afgetreden zijn, ten zeerste afkeuren.

Handelwyze — dat is het ontslagnemen; hierop en op niets anders kan gedoeld zijn. NIET dat de Voorzitter en de Onder-Voorzitter zich ook niet gegriefd gevoelden door de uitdrukkingen van de Ministers van Koloniën en enkele zinsneden van de stukken van het Koloniaal Bestuur uitgaande.

De aanhaling dan van eene phrase uit de toespraak van den Voorzitter in de openbare zitting van den 18 November 1905 is niet in het minst eene wederlegging van de mededeeling dat hij en de Onder-Voorzitter die *handelwyze* — het ontslagnemen — van de elf leden ten zeerste afkeuren.

Van die afkeuring hebben zij, in de eerste plaats door hun niet samengaan met de elf leden, en in de tweede plaats door hunne bemoeiingen in de bijeenkomst van de 13 leden om dat ontslagnemen afteraden, de duidelijkste blijken gegeven.

Dat de latere samenstellers van den Raad de door

hen geschikt geoordeelde Candidaten op alle mogelijke wijzen getracht hebben te overreden zich een eventueele keuze te laten welgevallen, is in de hoogste mate onnauwkeurig.

Zes ingezetenen werden door den Gouverneur voorgedragen. Twee onder hen kwamen voor op de lijst der Canditaten door den Raad gekozen; van de vier anderen vermoedden de meesten zelfs niet dat zij voorgedragen waren.

Dit, zoo met de uitdrukking "de latere samenstellers van den Raad" de Gouverneur en de Voorzitter van den Raad bedoeld worden.

Ten bewijze dat er geen *polsing* plaats had, strekt dat van de zes leden, door H. M. benoemd, een, de Heer M. Wolff bedankt heeft,'en een andere, de Heer Zeppenfeldt in de Raadszitting, die hij voor de eerste maal bijwoonde, verklaard heeft dat hij aanvankelijk vastbesloten was voor de benoeming te bedanken, en slechts daarna er toe overgegaan is de betrekking aantenemen, omdat hij meende in het belang van zijn geboorteland Aruba nuttig werkzaam te kunnen zijn. Dat na de aftreding van de vijf leden, die aangebleven waren, toen nieuwe verkiezingen plaats moesten vinden, eenige leden dezen of genen Candidaat op wien zij hunne stemmen wenschten uittebrengen *gepolst* hadden, moge waar zijn, omdat bij niet weinige ingezetenen de overtuiging vaststond dat, zoo niet allen, eenige der afgetredenen alle mogelijke pogingen in het werk stelden om een ieder, die in aanmerking voor de benoeming mocht komen, te overreden zich daartoe *niet* te leenen; het was een zoo ondankbare taak, heette het, en zelfs in de Brochure onder bespreking komt de uitdrukking voor "eene betrekking, weleer als eervol beschouwd" die den schrijvers "thans vernederend voorkomt wegens de herhaalde miskenningen, welke den vervullers er van door het Bestuur niet gespaard zijn geworden". In deze zinsnede is weer de regeering buiten schot gelaten, en de geheele fout op den Gouverneur gedraaid.

De oorspronkelijke, de aanvankelijke grief door de uitdrukking van Minister Idenburg is nu te eenenmale in het vergeetboek geraakt.

Op de door den Raad laatstelijk tot vervulling van

de zes ontstane vacatures gedane voordrachten worden ook aanmerkingen gemaakt in de Brochure, die gevoeglijk achtergelaten konden worden. *La personnalité la plus légère est blâmable, parce qu'elle est offensante.*

De vreemdeling, die volgens de Brochure de Nederlandsche taal niet verstaat, verstaat die wel, en is op dit eiland 28 jaren gevestigd; hij moge zich in onze moedertaal niet gemakkelijk kunnen uitdrukken, maar ook anderen, die jarenlang Raadsleden geweest zijn, missen die gemakkelijkheid. Dat er onder de voorgedragenen een Nederlander gevonden wordt, die niet als ingezeten van het eiland is ingeschreven, wordt den voordragers als een nog grooter gebrek aan ernst toegerekend dan de benoeming van hoogbejaarde personen en nauwe bloedverwanten van de gegriefde afgetredenen, door de vijf aanvankelijk aangeblevenen.

O ! Zij vergeten zooveel ! Zij vergeten dat onder de door die 5 aanvankelijk aangeblevenen, de Heer Th. Boer — broeder daarenboven van een der gegriefden —eveneens niet benoembaar was, volgens het Regeerings Reglement toen zij hem als eerste Candidaat kozen. Zij vergeten dat nimmer te voren op dat vereischte gelet werd ; zij vergeten dat er onder hen — de afgetredenen — meer dan één gevonden worden, die niet als ingezetenen in het Register ten Parkette van den Procureur-Generaal aangelegd volgens het voorschrift van de publicatie N° 22 van 1874 ingeschreven waren; zij vergeten dat.... ik wil de namen niet noemen vau de velen, die in den Raad zitting hebben gehad, eer zij ingeschreven waren in dat Register.

Op die verordening van 1874 werd nimmer, van af hare inwerkingtreding, bij het doen van voordrachten tot benoeming van leden van den Kolonialen Raad acht geslagen ; de Nederlander door de Regeering als ambtenaar uitgezonden, de Curaçaonaar, hier geboren en gevestigd, werden als ingezetenen beschouwd en voorgedragen en benoemd.

Dit weten of dienden de schrijvers der Brochures te weten even goed als ieder ander.

Het verwekt bevreemding te zien dat zij *nu* op dat ingezetenschap letten, terwijl 5 onder hen een *niet* inge-

zetene (in den zin der verordening van 1874) gekozen hadden.

Doch waar men argumenten mist, deinst men voor subtiliteiten niet terug; de drenkeling houdt zich aan een strohalm vast.

Nu over de benoemingen gesproken wordt, meen ik—hoewel dit niet tot de eingenlijke beantwoording der Brochure behoort—op de woorden door den Heer Van Berckel, lid der Eerste Kamer van de Staten Generaal in zijne rede van den 29 December 1905 eene aanmerking te moeten maken. Wijzende op hetgeen de Minister gezegd had dat hij de voordrachten door de 5 voorloopig aangebleven Raadsleden gedaan, als niet serieus beschouwde, zeide de Heer van Berckel "ik kan de juistheid daarvan op zich zelf niet beoordeelen. Ik moet op de resultaten afgaan, en dan zie ik dat van de 5 leden, die door de Koningin zijn benoemd, 4 waren voorgedragen door de Staten. Daargelaten de verwarring met Suriname waar het Wetgevend lichaam, den naam draagt van Koloniale Staten, terwijl op Curaçao het Wetgevend lichaam, omdat zijne leden niet door kiesgerechtigden gekozen, doch door den Koning benoemd worden, Koloniale Raad genoemd wordt, vraagt men zich af: Wie zijn die 4 leden? Van de 12 namen op de voordracht van den Raad, komen slechts 2 op de lijst der door de Koningin benoemden voor, en een van die 2 heeft voor de benoeming bedankt, Mr. Wolff, en de andere is eerst bij later nadenken tot het aannemen der benoeming overgegaan; namelijk de Heer Zeppenfeldt, als hiervoren reeds door mij is vermeld.

Na deze korte digressie, de bespreking der Brochure voortzettende, meen ik, ofschoon ik mij niet voorstel al de onnauwkeurigheden daarin voorkomende te releveeren, niet ongemerkt te mogen laten de volgende zinsnede: "Onze zienswijze ten opzichte van het ware belang dezer kolonie verschilde hemelsbreed van die des Gouverneurs, niet alleen in verband met quaestiën van ondergeschikt belang, maar ook en vooral over de richting, die moest worden ingeslagen, om de kolonie op te beuren".

Woorden, klanken, een holle phrase!

De Gouverneur had een richting; hij meende en meent dat de kolonie door de bevordering van den landbouw opgebeurd kan worden; de Koloniale Raad meent zulks niet. Verschil van richting, zoo men wil.

Men keurde de richting van den Gouverneur af, maar een andere richting werd nimmer aangegeven.

Velen zien in den achteruitgang van de Kolonie in de laatste jaren, geen andere oorzaak dan den kwijnenden toestand van den handel.

Middelen om den vroegeren bloei terug te krijgen zijn moeilijk aantegeven, en daarom kon de Raad geen richting ten deze aangeven.

Juist omdat men inziet dat een terugkeer tot den vorigen bloei door den handel niet te voorzien is, is het dat én Regeering én Gouverneur in de bevordering van den landbouw het middel zoeken tot opbeuring der kolonie.

Waar men den staf op iemand breken wil, let men niet zoo nauw op elk woord, dat men ter neer stelt.

Het is te bejammeren dat de schrijvers en onderteekenaars van de Brochure, zoo zij slechts het oogmerk hadden aantetoonen dat de bewering van den Minister dat hun ontslagneming enkel tot motief had den onwil om tot de invoering der inkomstenbelasting medetewerken, zich hebben laten verleiden, om dit hoofdpunt niet op zichzelf te behandelen en zich er op toegelegd hebben de inlichtingen, van hier uit den Minister verstrekt, als onjuist, ja als verzinsels, te doen voorkomen.

Zij hadden een schoone rol, maar zij hebben die niet weten te vervullen.

De Raad had het bewijs geleverd in 1904, zoowel als in 1905, dat zijne leden te eenenmale bereid en genegen waren, de verordening tot invoering eener inkomstenbelasting te helpen vaststellen.

En zoo de leden niet op het onverwachtst hun ontslag hadden genomen, zou die verordening, met een geringe en niet veel beduidende wijziging reeds aangenomen zijn geweest.

Daarom waren de Voorzitter en de Onder-Voorzit-

ter zoo sterk tegen die ontslagneming van elf leden, die zeer zeker stoornis in de afhandeling van zaken gebracht heeft.

Doch men wilde niet naar ons luisteren.

Hartstochtelijkheid is een slechte raadgeefster.

In waardigheidsgevoel en waarheidsliefde doen wij — ik spreek hier ook namens den Onder-Voorzitter — voor niemand onder.

En daarom heb ik gemeend krachtig te moeten protesteeren tegen de Brochure, waarin — voorzeker vruchteloos — gepoogd wordt inlichtingen, door mij verstrekt, als onjuiste verzinsels te doen voorkomen.

Elke verdediging, die tot zulke middelen de toevlucht neemt of nemen moet, toont hare zwakheid.

Waarheid boven alles!

Dare to be true, zegt een Engelsche schrijver uit de zestiende eeuw.

Al de inlichtingen door mij verstrekt waren in haar geheelen omvang waar.

Tegen beter weten in, tracht men die te ontzenuwen.

En dit is verkeerd, dit is onbillijk, dit is...... ik wil de handeling niet verder kwalificeeren.

Alleen dit ten slotte:

Hoe hebben de afgetredenen er toe kunnen besluiten zulk een geschrift de wijde wereld in te zenden?

Moesten zij niet gevoelen dat zij zich aan den misstap schuldig maakten, dien zij anderen hebben trachten toe te dichten?

Niet verkeerd waren de inlichtingen den Minister verstrekt; verkeerd was enkel de personeele indruk van den Minister, verkregen uit een oppervlakkige kennisneming der gewisselde bescheiden.

Mannen, die, velen onder hen, jaren lang met mij samengewerkt hebben in verschillende betrekkingen en als Raadsleden, hadden ten mijnen opzichte met grootere omzichtigheid te werk moeten gaan.

De schuld ligt aan hen, en niet aan mij, dat dit geschrift in het licht wordt gegeven.

Zij hebben de wederlegging hunner ongegronde beweringen uitgelokt.

Hoe groot mijne verontwaardiging ook is, ik heb niettemin mij geen enkel kras woord laten ontvallen.

Aangevallen, mocht ik niet stilzwijgen.

Ik moest aantoonen dat de waarheid aan mijne zijde is.

Alvorens dit geschrift te besluiten, acht ik het niet ondienstig, een aanmerking te maken op een zinsnede, in het stuk, opgenomen in "El Imparcial" van 29 December 1905, waarin gesproken wordt van de algemeene goedkeuring der bevolking, welke de handeling—de ontslagneming namelijk—der elf leden verdiend heeft.

Hoe is aan die ex-leden die algemeene goedkeuring gebleken?

Velen, althans de meer bezadigde lieden, zien in die ontslagneming eene fout.

Niet weinigen zijn van oordeel, dat nadat zoovele "halvenachten opgeofferd waren aan de zitting der Afdeelingen met het resultaat, dat, zooals uit het Eindverslag te zien is, de meerderheid te kennen kon geven zich met het ingediende ontwerp te vereenigen, met voorbehoud van slechts een enkel punt van belang" men niet mocht aftreden en dat geheele werk onverricht laten.

Men diende dat *enkel punt* in de verordening bij amendement te wijzigen, en zoo dan de door den Raad aangenomen Vorordening niet tot wet werd verheven, van hunne ontevredenheid hebben kunnen doen blijken, zonder echter zelfs dan zoover als tot de gezamenlijke ontslagneming overtegaan.

Vooral is dit te bejammeren daar naar alle waarschijnlijkheid die enkele wijziging in de voorgestelde ontwerpverordening geen motief zou geleverd hebben tot de vernietiging der eenmaal door den Raad aangenomen Verordening tot invoering der inkomsten belasting.

Zal die algemeene goedkeuring, waarvan de Ex-leden gewagen, enkel en alleen in de ontboezemingen van de Roomsch Katholieke pers gezocht moeten worden ?

Is het den schrijvers niet bekend, dat die pers, in hare Campagne, tegen den tegenwoordigen Gouverneur op touw gezet, munt moest zoeken te slaan uit het incident van de ontslagneming gezamenlijk van elf leden van den Kolonialen Raad, die als motief daartoe op-

gaven dat zij verdere samenwerking met het tegenwoordig Bestuur der kolonie niet mogelijk achtten ?

Is dit de algemeene goedkeuring, dan is die bedroefd weinig.

Welke waarde kunnen de onderteekenaars van de Brochure hechten aan den lof hun gegeven in het artikel van den "Amigoe di Curaçao" van den 3n. dezer maand, waarin hun protest "kalm en bezadigd" genoemd wordt, waarin de hoop van de redactie wordt uitgedrukt dat Minister en Kamerleden daardoor in staat gesteld werden een juister oordeel te vormen, meer overeenkomstig recht en waarheid, waarin van deugdelijke documenteering gesproken wordt?

De *parti-pris* straalt zonneklaar uit het artikel van den Amigoe.

Had de redactie, zoo zij een juist oordeel wilde vormen, niet kunnen, niet dienen te onderzoeken of hetgeen door de schrijvers aangevoerd werd, nauwkeurig was, eer zij er toe overging de andere bladen aantesporen de Brochure onder de bevolking meer bekend te maken?

Toont dit niet ten duidelijkste aan dat de Brochure als een nieuw wapen in de "Campagne" tegen den Gouverneur beschouwd wordt, en dat daarom over dat schrijven de loftrompet geblazen wordt?

Zullen de afgetredenen ook dit overzicht der Brochure brengen onder de rubriek "algemeene goedkeuring der bevolking"?

Wij gelooven het niet; zij zullen wel inzien dat achter die goedkeuring iets anders schuilt.

De Voorzitter van den Kolonialen Raad,

MORDY S. L. MADURO.

Februari 1906.